

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudkyň JUDr. Dalily Marečkové a Mgr. Jitky Zavřelové v právní věci navrhovatele: sdružení nezávislých kandidátů **K. b. K.**, jednající zmocněncem R. F, proti odpůrci: **Obecní úřad K.**, o návrhu na neplatnost voleb,

t a k t o :

- I. Návrh na vyslovení neplatnosti voleb ve volbách do zastupitelstev obcí konaných ve dnech 15. a 16. 10. 2010 ve volebním okrsku č. 1 v obci K. se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel podal dne 27. 10. 2010 v zákonné desetidenní lhůtě stanovené v § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“) ve spojení s § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) návrh na neplatnost voleb, a to pro porušení volebního zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb. V návrhu uvedl, že mu bylo odepřeno právo na zástupce v okrskové volební komisi, která byla složena pouze z občanů sympatizujících s konkurenční ODS (ze zaměstnanců a přátel současné starostky). Krom toho se na rozdíl od minulosti, kdy se volilo v budově základní školy, současné volby konaly přímo v kanceláři starostky. Z toho navrhovatel dovozuje, že starostka má přístup do veškerých prostorů budovy úřadu a zároveň má kontrolu nad všemi úředními razítky, jimiž byla zapečetěna urna. Navrhovatel se dále domnívá, že jelikož účast voličů není např. podmíněna jejich podpisem, je možné, aby za voliče, kteří se voleb neúčastnili, byly následně do volební urny vhozeny hlasovací lístky. Zároveň mohlo dojít k tomu, že volební lístky, kde byla volena jedna volená strana jako celek, byly následně upravovány křížkováním jednotlivců z konkurenční volební strany. Na závěr navrhoval uvedl, že většina občanů obce je s bývalým vedením obce nespokojena, a proto je s podivem, že tato volební strana volby vyhrála s takovou převahou.

Krajský soud v Praze (dále jen „soud“) vyzval navrhovatele přípisem ze dne 27. 10. 2010 k doložení dokumentace týkající se delegování členů do okrskové volební komise. K tomu navrhovatel sdělil, že o členství zástupce navrhovatele v okrskové volební komisi vedl se starostkou ústní jednání a požadoval úměrný počet členů. K tomu starostka sdělila, že okrsková

volební komise pracuje v daném složení již několik let a není důvod pro její změnu. Na připomínku, že v minulosti kandidovala pouze jedna volení strana, nebyl brán zřetel.

Soud dále vyzval přípisem ze dne 27. 10. 2010 odpůrce k zaslání vyjádření k návrhu a předložení příslušné spisové dokumentace, zejména zápisu o průběhu a výsledku hlasování a dokumentace týkající se ustavení a složení volební komise.

Téhož dne obdržel soud písemné stanovisko odpůrce. Odpůrce uvedl, že do zákonem stanovené lhůty, tj. do 15. 9. 2010 do 16 hodin, nebyla obecnímu úřadu doručena žádná písemná žádost, kterou by navrhovatel delegoval člena do okrskové volební komise. Okrsková volební komise tak byla jmenována starostkou obce z členů, kteří se voleb účastní již 20 let, tj. již v době, kdy starostou byl jiný občan. Volební místnost byla již opakovaně umístěna v budově obecního úřadu, a to z důvodu vybavení tohoto úřadu výpočetní technikou a také proto, že vstup do tam umístěné volební místnosti je oproti vstupu do budovy základní a mateřské školy bezbariérový. Dále odpůrce uvedl, že okrsková volební komise při odchodu z volební místnosti v pátek večer tuto zapečetí a ráno kontroluje neporušenost pečeti. Je proto nemožné, aby do volební místnosti kdokoli přišel.

Podle § 90 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 1 volebního zákona se každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, může návrhem u soudu domáhat neplatnosti hlasování, neplatnosti voleb nebo neplatnosti volby kandidáta. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

Soud se proto nejprve zabýval splněním procesních náležitostí podaného návrhu a v tomto směru uzavřel, že návrh byl podán včas (výsledky voleb do zastupitelstev obcí vyhlásila Státní volební komise v úterý dne 19. října 2010), a to aktivně legitimovaným subjektem, neboť kandidátní listina navrhovatele byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce K.

Aktivně legitimovaný subjekt se pak může návrhem u soudu domáhat neplatnosti hlasování, neplatnosti voleb nebo neplatnosti volby kandidáta, přičemž důvodem návrhu (§ 60 odst. 2 až 4 volebního zákona) je tvrzení, podle kterého byla porušena ustanovení volebního zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování, výsledky voleb nebo výsledky volby kandidáta. Z uvedeného plyne, že na základě návrhu aktivně legitimovaného subjektu se soud zabývá přezkumem hlasování, přezkumem zjištěných volebních výsledků a jejich vyhlášení.

Je třeba předznamenat, že problematikou volebního soudnictví se opakovaně zabýval Ústavní soud, který např. v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 73/04 (Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 36, nález č. 17, vyhlášen pod č. 140/2005 Sb.) zformuloval základní interpretační maximum zákonné úpravy volebního soudnictví tak, že *„Vycházeje z demokratického principu legitimacy veřejné moci, dle něhož je lid jejím zdrojem a v této roli se podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb (čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 Ústavy), vyslovil základní tezi, dle níž pro volební soudnictví z principu demokracie plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů a předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho,*

kdo volební pochybení namítá.“ Konstatoval dále, že „právní úprava volebního soudnictví nezná absolutní vady volebního řízení (tzv. absolutní zmatky volebního řízení), tj. takové porušení ustanovení volebního předpisu, které by mělo za následek automatické zrušení voleb, volby kandidáta nebo hlasování, a všechny možné vady a pochybení je v tomto smyslu třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování, a to podle principu proporcionality. Řízení ve věcech volebního soudnictví je proto založeno na ústavním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny (viz rovněž nález sp. zn. Pl. ÚS 5/02, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 28, nález č. 117, vyhlášen pod č. 476/2002). Úprava ověřování voleb je přitom alternativně založena na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru nebo alespoň možné příčinné souvislosti (princip potencionální kauzality ve volebním soudnictví). Tuto možnou příčinnou souvislost je však třeba vykládat nikoli jako pouhou abstraktní možnost. Z čl. 21 odst. 4 Listiny lze dovodit právo zvoleného kandidáta na nerušený výkon funkce pro stanovené časové období (srov. nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 30/95, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 5, nález 3, vyhlášen pod č. 31/1996 Sb.), rozhodnutí voličů jako suveréna může tudíž soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak a byl by zvolen jiný kandidát.“

Ve světle naznačených ústavních kautel pro volební soudnictví posoudil soud návrh na neplatnost voleb takto:

K námitkám proti složení okrskové volební komise je třeba uvést, že podle ustanovení § 17 odst. 1 volebního zákona členem okrskové volební komise může být státní občan České republiky a státní občan jiného státu, jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv, který je přihlášen k trvalému pobytu v obci na území České republiky, který alespoň v den složení slibu dosáhl věku nejméně 18 let, u něhož nenastala překážka výkonu volebního práva a který není kandidátem pro volby do zastupitelstva obce, pro které je okrsková volební komise vytvořena. Žádné jiné podmínky či omezení pro členství ve volební komisi zákon nestanoví. Proto skutečnost, že členy volení komise byli zaměstnanci obecního úřadu a údajní přátelé starostky obce, nelze považovat za porušení volebního zákona.

Samotná volební komise je ustavována tak, že každá volení strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, může delegovat nejpozději do 30 dnů předem dnem voleb jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva volí (§ 17 odst. 2 volebního zákona). Není-li takto dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů okrskové volební komise podle § 15 písm. d) volebního zákona, jmenuje členy na neobsazená místa starosta. Delegováním členů a náhradníků ve smyslu právě uvedeném se přitom podle ustanovení § 17 odst. 3 volebního zákona rozumí doručení jejich seznamu starostovi. Seznam musí obsahovat jméno a příjmení, datum narození a místo, kde je člen, popřípadě náhradník přihlášen k trvalému pobytu, a podpis zmocněnce volební strany.

Z citovaných zákonných ustanovení je zřejmé, že je právem volení strany, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, delegovat členy a náhradníky

okreskové volební komise. Při realizaci tohoto práva je však třeba respektovat zákonné podmínky. V první řadě je tak třeba učinit ve stanovené zákonné lhůtě třiceti dnů přede dnem voleb a současně je třeba dodržet zákonem požadovanou formu. Zákon vyžaduje, aby volební strany doručily starostovi obce seznam členů a náhradníků okreskové volební komise, a stanoví obsahové náležitosti tohoto seznamu. Z takto formulovaných požadavků je patrné, že seznam delegovaných osob musí být písemný. Takový písemný seznam (s prokázaným doručením) by posléze mohl být významným důkazem v řízení o následné volební stížnosti v případě, že by tento delegovaný člen nebyl bez svého zavinění členem okreskové volební komise. Z tvrzení navrhovatele a z vyjádření odpůrce však plyne, že navrhovatel takový písemný seznam starostce obce nepředložil. Zbavil se tím – patrně z neznalosti zákona, která jej však neomlouvá – sám svého práva na člena okreskové volební komise. Soud tímto závěrem nijak nezpochybňuje to, že o členství svého zástupce v okreskové volební komise navrhovatel se starostkou obce jednal. Nicméně na základě zjištěných skutečností nelze starostce vytýkat, že na neobsazená místa jmenovala další členy dle svého uvážení. Při výkonu tohoto svého oprávnění a zároveň povinnosti je starosta vázán pouze omezeními uvedenými v ustanovení § 17 odst. 1 volebního zákona, přičemž jak již bylo zmíněno, z tohoto ustanovení neplyne, že nelze jmenovat například zaměstnance obecního úřadu.

Další námitku navrhovatele k umístění volební místnosti je třeba rovněž odmítnout jako nedůvodnou. Volební zákon svěřuje zajištění volební místnosti (ve smyslu výběru) obecnímu úřadu [§ 14 písm. a)]; žádné bližší podmínky a omezení nestanoví. Důvody, které vedly odpůrce k zajištění volební místnosti v budově obecního úřadu, jsou přitom zcela legitimní. Lze pak předpokládat, že pokud by došlo k jakémukoli nezákonnému zásahu do volení místnosti a případně také do volební dokumentace, jistě by tuto okolnost volební komise s ohledem na své povinnosti plynoucí z volebního zákona a ze složeného slibu zaznamenala v zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku. Nic takového však ze zápisu nevyplývá, a proto nelze námitku ohledně možného zásahu starostky do průběhu hlasování hodnotit jinak, než jako blíže nepodloženou domněnku navrhovatele, již s ohledem na nepředložení žádných relevantních důkazů a s ohledem na shora uvedená zjištění (zejména o obsahu zápisu o průběhu a výsledku hlasování) nelze přisoudit žádnou váhu.

Obdobně soud vyhodnotil i námitku vztahující se k možnému zásahu do hlasování v podobě vhazování volebních lístků do volební urny za voliče, kteří se neúčastnili voleb či v podobě upravování volebních lístků. I v tomto případě se jedná o ničím nepodložené spekulace navrhovatele. Tato svá tvrzení, stejně jako to, že údajně většina občanů obce je se současným vedením obce nespokojená, navrhovatel nijak nedokládá. Přitom ani z předložené volební dokumentace neplyne nic (např. ve srovnání s jinými obcemi neobvykle vysoká volební účast), co by podobným praktikám nasvědčovalo. I na tomto místě je třeba připomenout, že členové okreskové volební komise složili slib, v němž se zavázali, že budou svědomitě a nestranně vykonávat svoji funkci a budou se při tom řídit Ústavou, zákony a jinými právními předpisy České republiky. Přitom pouze spekulativně formulovaná námitka nemůže automaticky znevěrohodnit činnost okreskové volební komise a rozhodně nemůže vést k prohlášení voleb za neplatné.

S přihlédnutím ke shora uvedenému soud uzavírá, že neshledal žádná porušení volebního zákona, a proto návrh na vyslovení neplatnosti hlasování jako nedůvodný zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 93 odst. 4 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Toto usnesení krajský soud doručí účastníkům řízení a vyvěsí jej na úřední desce soudu. Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení : Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

V Praze dne 4. listopadu 2010

JUDr. Věra Šimůnková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Vlasáková